

DIRVA

Nr. 59

Gegužis-May 22, 1961

Cleveland, Ohio

VIENOJ NEBŪSIĄ ESMINIŲ NUTARIMŲ

Washingtonė ir Maskvoje buvo oficialiai paskelbta, kad JAV prezidentas Kennedy ir Sovietijos diktatorius Chruščiovas susitiks Vienoje birželio 3 ir 4 dienomis. Ši konferencija įvyks po prez. Kennedžio pasitarimų su Prancūzijos prezidentu De Gaulle, o po jos prez. Kennedy lankysis Londone, kur birželio 5 tarsis su britų premjeru Macmillanu.

JAV administracijos sluoksniai tuoj po komunistų paskelbimo įspėjo, kad susitikime su Chruščiovu nebūsią daroma esminių sprendimų ir todėl nereikia tikėtis, kad tuoj po jų sumažėtų tarptautinė įtampa.

Vienas iš pagrindinių sutikimo tikslų, kaip jie aiškina, esąs noras įtikinti Chruščiovą, kad Jungtinės Valstybės esančios nusistačiusios priešinti komunizmo ekspansijai, ir įrodyti, jog prez. Kennedy esąs ryžtingas vyras.

Tačiau eiliniam stebėtoji šis aiškinimas atrodo gerokai nai-

vus, atsimenant dabartinės JAV administracijos pastangas slėpti nuo viešumos tikruosius politinius tikslus ir tai, kad Chruščiovas, neįsakydamas iš susitikimo vienokios ar kitokios naudos, nekeltų kojos iš Maskvos. Todėl suprantama, kad tiek Europos sostinėse, tiek Washingtono politikų sluoksniuose reakcijos dėl to susitikimo yra gana mišrios.

Tuos įtarimus sustiprina tuoj po komunikatų paskelbimo sutartas naujas Prancūzijos prez. De Gaulle ir Vak. Vokietijos kancelerio Adenauerio susitikimas, o taip pat JAV senato mažumos lyderio Everett Dirksen įspėjimas, jog visą atsakomybę už tokį apsisprendimą turės pasiimti pats prezidentas.

Informuoti sluoksniai sako, kad susitikimo, iniciatyva išėjo iš prez. Kennedžio, vos tik jam perėmus prezidento pareigas. Jo pasiūlymą Chruščiovui vasario pabaigoje nugabeno ambasadorius Thompsonas, kuris su ta

"svarbia žinia", kaip anuo metu oficialiai buvo skelbiama, Chruščiovą nusivijo į Novosibirską, kai tas nereagavo į pirmuosius jo prašymus, pasiūstus dar iš kelionės, kad būtų tuoj pat Chruščiovo priimtas Maskvoje.

Kubos ir Laoso įvykiai sudrumstė skubaus susitikimo vilčių, bet rusai netikėtai atnaujino pasiūlymą per diplomatinis kanalus šio mėnesio pradžioje.

JAV valdininkai sako, kad susitikimui nesanti numatyta jokia formali darbotvarkė, bet bus kalbama apie nusiginklavinimą, Berlyną, atominių bandymų nutraukimo derybas ir Laosą. Šios temos yra degantys dienos klausimai, todėl nėra abejonės, kad jos bus pasikalbėjimuose paliestos, bet klausimas, kurios kitos temos ir koks "nuomonių suderinimas" turės sukurti gimiančią "Vienos dvasią".

RIAUSĖS DRUMSČIA DERYBAS DĖL ALŽIRO

Prancūzijos ir Šveicarijos pasienyje, Evian-les-Bains miestelyje, ruošiantis pradėti derybas dėl Alžiro ateities, sunkiai ginkluota prancūzų kariuomenė Orane išsklaidė Alžiro europiečių pradėtas riaušes. Demonstrantai buvo spėję įsiveržti į šveicarų konsulatą tame mieste ir sudeginti visus dokumentus. Tuo jie norėjo išreikšti protestą dėl Šveicarijos tarpininkavimo deryboms.

Maroko pasienyje prancūzų kariuomenė pradėjo didelio masto artilerijos ataką 65 mylių ruožu. Ten ji siekusi sustabdyti sukilėlių infiltraciją iš Maroko į Alžirą, kuri paskutiniuoju metu pagyvėjusi, nepaisant, kad sukilėlių armijai buvo įsakyta vengti incidentų, kurie galėtų pakenkti deryboms.

Alžiro nacionalistų delegaciją, atvykusią į Šveicariją, sudaro 32 asmenys ir jai vadovauja Belkacim Krim, provizorinės vyriausybės vicepremieras ir užsienių reikalų ministeris, kurį prancūzai anksčiau buvo tris kartus už akių nuteisę mirti.

TRUMPAI IŠ VISUR

* SOVIETIJA, kuri paprastai slepia melaimingus atsitikimus, paskelbė, kad aviacijos katastrofoje žuvę 4 generolai ir 1 pulkininkas, kai kurie iš jų buvę aukšti gynybos ministerijos pareigūnai. Ar ši katastrofa turėjo ryšio su praeitą savaitę sklidusiais gandaiis apie sovietų ruošiamą kelių astronautų išleidimą į erdvę, tuo tarpu neaišku, bet kitą dieną buvo paskelbta, kad nušalintas galingos sovietų

Tadas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E. Chicago, Ind.

Gegužės 27 ir 28 d. Chicagoje, Sheraton viešbutyje, Boulevard Room 5 aukšte, 506 N. Michigan Ave., įvyksta Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas ir Vilties Draugijos narių suvažiavimas. Seimo iškilmingojo posėdžio atidarymas įvyks gegužės 27 d. 2 val. 30 min. Sekmadienį, gegužės 28 d. 10 val. į Seimą suvažiavusieji atstovai ir svečiai dalyvauja pamaldose Tėvų Jezuیتų koplyčioje, 5620 So. Claremont Ave., kurių metu giedos solistė Monika Kripkauskienė. Po pamaldų prie žuvusiųjų dėl Lietuvos paminklo (prie Jaunimo namų) bus padėtas vainikas. Nuotraukoje solistė Monika Kripkauskienė.

V. Noreikos nuotrauka

Didžiosios pralaimėjimo Kuboje priežastys

JAV senato užsienių reikalų pakomisė pradėjo tardymus dėl nelaimingai pasibaigusios invazijos į Kubą. Vieni iš pirmųjų numatyti apklausinėti: gynybos sekretoriaus pavaduotojas Paul H. Nitze ir jungtinio ginkluotų pajėgų štabo viršininkas gen. Lyman L. Lemnitzer. Juos tardant, bus stengiamasi nustatyti Pen-

tagono vaidmenį invazijoje ir jo bendradarbiavimą su centrine žvalgybos įstaiga CIA.

Tragiškai pasibaigusios invazijos į Kubą kovotojus įklampinus Kiaulių įlankos pelkėse, Las Villas provincijoje, pirmieji kaltinimai dėl nesėkmės buvo nukreipti į CIA ir Pentagono vadovybę. Tuose kaltinimuose būta pagrindo, ypač kiek tai lietė speciały tam reikalui CIA įgaliotinį Frank Bender, kuris, lyg anas ta pačia pavarde pakrikštytas Ilfo ir Petrovo romano "didysis kombinatorius", invazijos kariniu viršininku pasirinko labai neaiškų pabėgėlį, kpt. Artimo, dabar ruošiamą atgabenti į Jungt. Tautas liudyti prieš Ameriką.

Neseniai Drew Pearson rašė, kad Frank Bender jį pasirinkęs dėlto, kad kpt. Artimo už tai pažadėjęs išlaisvinto Kuboje jį padaryti "beisbolo bosu", atseit atiduoti jį jo rankas pelningą pajamų šaltinį. Prieš kapitono Artimo parinkimą invazijos vadu karštai priešinosi platus Kubos egzilytų sluoksniai.

Bet užsienių spauda nurodo eilę kitų, dar svarbesnių invazijos pralaimėjimo priežasčių, rodančių, jog "kiauliškos klampynės" būta ir šioje Karaibų jūros pusėje. Viena iš lemtingiausių buvo invazijos atidėjimas. Paprastai gerai informuotas šveicarų "Die Weltwoche" rašo, jog invaziją Amerika atidėliojusį penkis kartus. Pats nelaimingiausias atidėjimas buvęs praeitą gruodžio mėnesį, prieš Castro režimui pradėdant sukilėlių valymo akciją. Tuo metu Escambray kalnuose buvę iki 25,000 vyrų, jų moralė buvo aukšta, milicijos akcijų nesukrėsta.

Tačiau Washingtonė tuo metu viešpatavo ne tik administracijos, bet ir politikos kurso tarpvaldis. Prezidentas Eisenhoweris atsisakė imtis atsakomybės už tokią operaciją, kurios Kennedy dar nebuvo sutikęs remti, nors rinkiminėje kampanijoje ir buvo angažavęsis už "ginkluotą paramą Kubai".

Invazijos datą dar kartą atidėjęs, Castro milicijai pasisekė sukilėlių skaičių ne tik sumažinti, bet ir likusius izoliuoti.

* KUBA leido 52 amerikiečiams grįžti į tėvynę, tuo tarpu krašte likusių amerikiečių skaičius siekias apie 1200. Castro paskelbė, kad jis atsiųsias invazijos belaisvių atstovus, kurie turį iš JAV išderėti 500 traktorių arba žemkasių mainais už likusių belaisvių grąžinimą.

* KOREJOS prezidentas Posun Yun pasitraukė iš pareigų, tuo būdu pripažindamas naująją vyriausybę.

* PREZIDENTO Kennedžio - Chruščiovo susitikimas Vienoje bus ketvirtas susitikimas tarp Sovietų diktatoriaus ir JAV prezidentų.

* KOMUNISTINĘ Kiniją palietė stiprus taifūnas pareikalavęs gyvybių aukų ir sudaręs daug nuostolių.

Los Angeles lituanistinės mokyklos choras, vadovaujamas O. Razutienės, pasirodė meninėje prog-ramoje per Motinos dienos minėjimą, gegužės 13 d.

L. Kančausko nuotrauka

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND
COMMERCE STREETS
YOUNGSTOWN, OHIO

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

**LOUISVILLE TITLE
INSURANCE CO.**

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable
Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

**HILCREST MEMORIAL PARK
CEMETRY ASSOCIATION**

AURORA and RICHMOND ROADS
Phone BE 2-0035

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

**WILSON and CO.
INSURANCE**

ALL KINDS OF INSURANCE

11800 Shaker Blvd. Call WY 1-5800

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

WIEHN'S BAKERY

For GOOD Baked Goods - See WIEHN'S

12429 ARLINGTON AVE GL 1-3756
704 EAST 185th ST. KE 1-0650

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

**O'BRIEN CUT STONE
COMPANY**

19100 Miles Ave. MO 3-7800

PASLAPTINGAS PENKETUKAS (7)

MES ŽINOME, KAD ESI RUSAS

Šioje vietoje jau buvo minėta, kad tai buvo pati keisčiausia byla garsiuose "Old Bailey" rūmuose. Suoluose sėdėjo penki kaltinamieji. Trys iš jų ramiausiai leido viską pro ausis, nekreipdami dėmesio į bylos eigą. Tai -- Lonsdale, Morris Cohen ir jo žmona Lola. Meilužių pora, Henry Frederik Houghton ir Miss Ethel Gee, bandė daugiau ar mažiau vykusiai išsisukinėti, aiškindamiesi, kad jie buvo apgauti ir apvilti, nes Lonsdale buvo apsimitęs amerikinių karo atache.

Tačiau lordui Parkeriui, vyriausiam teisėjui, Houghtono pasiaiškinimai nedarė įspūdžio. Jis tikrino dokumentus ir vieną po kito šaukė liudininkus. Jų daugumą sudarė "beveidžiai" -- anglų žvalgybos agentai. Jų tikros pavardės nebuvo minimos. Jie buvo šaukiami raidėmis: pirmasis vadinosi Mister A. o paskutinis -- Mister M.

Jų tarpe buvo ir moteris, kuri čia buvo vadinama Mrs. K.; mes su ja susipažinome šios serijos pradžioje, kur ji buvo vadinama "Mrs. X." Tai ji pavydo padiktuoti laiškų išjudino visą aferą. Iki teismo spėta įvertinti jos sugebėjimus, ir dabar ji įtraukta į slaptąją tarnybą.

Gordon Arnold Lonsdale, apie kurį žinoma, kad jo pavardė netikra, bandė savo panieką anglų teismui išreikšti tuo, jog visą laiką, kai tik nebuvo klausinėjamas, skaitė romaną. Bet ir pats jis nedavė jokių parodymų. Tai jis pareiškė jau arešto metu, ir to laikėsi visa bylos eigą.

Tačiau iš liudininkų pareiškimų, iš slaptosios tarnybos valdininkų liudijimų pradėjo ryškėti įdomus, vietomis savotiškas didelės špionažo aferos vaizdas, kuris sudirgino NATO vadovujančių vyrų nervus.

Smulkmeniškai pasakoja Ferguson Smith, Scotland Yardo specialaus skyriaus valdininkas, kaip jis 1961 sausio 7 įsiveržė į Cranley Drive vilą, kaip areštavo Krogerį ir jo žmoną, kaip valanda vėliau prasidėjo pagrindinė krata, kurios metu pažodžiui iščiupinėta kiekviena namo dalelė.

"Ir tada mes nuėjome į virtuvę. Atlėšėme nuo grindų linoleumą. Tada pamatėme, kad grindys vienoje vietoje buvo perplautos. Radome aukštyn atsidarančias suveriamas duris. Tarp grindų ir namo pamato buvo urvas, maždaug vieno metro aukščio. Vienas jo galas buvo užverstas plytgaliais ir kitoku laužu. Nuvalę jį, maždaug už pusantro metro nuo suveriamų durų, radome betoninę plokštę apie 10 centimetrų storio. Išjudinę iš vietos tą plokštę, radome medines lubas. Jos dengė slėptuvę. Joje buvo rasti penki sintetinės medžiagos krepšiai, plastikinis lagaminas, lininis maišelis ir įvairūs ryšuliai, apvynioti rudu popierium.

"Lininiame maišelyje buvo balti kristalai. Ruduosiuose ryšulėliuose radome šešis tūkstančius dolerių dvidešimtinėmis, Sintetinės medžiagos krepšiuose buvo Minox kamera, Minox kasetės su 12 fotografuotų filmų ir specialūs objektyvai. Vienas tų objektyvų buvo skirtas 35 mm filmų sumažinimui iki mikroskopinio taško. Kitas objektyvas naudojamas gaminti įskaitomoms mikroskopinių taškų kopijoms.

"Tačiau svarbiausias radinys buvo pilnas radijo siųstuvo komplektas su daugybe atsarginių dalių. Jų tarpe, savaime suprantama, buvo daugiausia tų dalių, kurios greičiausiai sugenda ir dažniau turi būti keičiamos.

Ant lubų, tarp skersinių sijų, radome rudan popierinį įvyniotą sintetinės medžiagos maišelį su 230 dolerių amerikiniiais keliauninkų čekiais (travelers check) ir 10 svarų sterlingų angliškais keliauninkų čekiais.

Toliau radome visą eilę ryšulių su fotografine medžiaga ir chemikalais, 25 metrų ilgio radijo anteną, kuri buvo sujungta su radijo priimtuvu salione, ir kitą, kuri buvo sujungta su siųstuvu rūsyje."

Teisėjas varto bylas.

"Mister Lonsdale! Čia mes turime tamstos biografinius duomenis. Mes žinome, kad tamstos parodymai yra melagingi. Kas tamsta esi iš tikrųjų? Čia parašyta: Lonsdale, Gordon Arnold, gimęs 1924 rugpjūčio 27, Ontario provincijoje. Tai patvirtina kanadinis pasas ir gimimo metrika.

"Bet čia taip pat sakoma, kad Gordon Arnold Lonsdale, KanaDOS policijos žiniomis, yra dingęs ir jau nebegyvas. O tamsta gyvena. Tamsta sėdi prieš mus.

"Tamsta gyvena! Londone, Albany gatvėje, Baltojo namo 634 kambaryje. Tamsta apsimeitęs esąs prekybos direktorius, dirbęs firmai "Allo Security Products Ltd." Tamsta taip pat naudojais amerikiečių karo laivyno ataches pavaduotojo Johnsono pavardę.

"Taigi, turime dvi pavardes: Lonsdale ir Johnson. Be to, Londone yra visa eilė moterų, su kuriomis tamsta buvau užmezgęs santykius. Be abejo, nesama sutapimo, kad visos šios moterys dirbo sekretorėmis valdinėse įstaigose. Santykiuose su jomis tamsta naudojai vis kitas pavardes, kurių čia turime ilgą sąrašą.

"Mums nieko kita nelieta, kaip tik tamstą ir toliau byloje vadinti Misteriu Lonsdale, kol tamsta nepasakysi, kas iš tikrųjų esi. Mes žinome, kad tamsta esi rusas. Galbūt tamstos būklė gerokai palengvėtų, jei mums išduotum savo asmens ir savo kilmes paslaptį."

Žmogus, kuris vadinasi Lonsdale, kiek nustebeš, pakelia akis nuo skaitytos knygos, apsidairo ir papurto galvą.

(Bus daugiau)

KODEL MOTERYS ILGIAU GYVENA UŽ VYRUS?

Dr. Claire Ryder, viename pasaulinės moterų daktarų organizacijos susirinkime, į šį klausimą davė tokį paaiškinimą: moterys ilgiau gyvena todėl, kad jos turi tam tikrą biologiską prieš vyrus pirmumą.

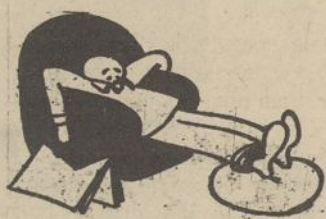
Kitaip apibūdina šį klausimą kitos profesijos moteris, žinoma dainininkė Maria Callas. Ji mano, kad moterys klaidingai yra pramintos silpna lytimi, nes moterys iš prigimties yra stipresnės už vyrus, ir ne tik fiziniam darbe, bet ir mokėjime pernešti visus gyvenimo sunkumus, vargus ir skausmus. Ji lengviau už vyrą sutinka ir su senatvės nemalonumais.

Kita artistė — Doris Day sako, kad moterys dėl to ilgiau gyvena, nes jos turi sunkiau dirbti. Visa žmonija priklauso nuo moterų, todėl pas moterį stipresnis noras gyventi, kaip pas vyrą, nes ji žino, kad be jos šeima neišsilaikys.

Dar viena artistė — Ann Blyth mano, kad prisilaikymas valgių dietos prailgina moterų gyvenimą. Vyrai dažnai netinkamai valgo ir neturi ištvermės prisilaikyti dietos.

Pagaliau, vyro nuomonė. Artistas Gary Grant tvirtina, kad moterys turi daugiau poilsio. Ir tas prailgina jų gyvenimą. Be to, moterys priima dalykus tokius, kokie jie yra, o vyrai nori juos pakeisti. Jei vyrai elgtųsi, kaip moterys, Grant mano, ir jie taip pat ilgai gyventų.

N. B.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

RAYMOND L. STONE

22081 MILES AVE.

Call MO 2-7720

NATIONWIDE MUTUAL INSURANCE
COMPANY

HOME OFFICE — COLUMBUS, OHIO

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

THE CONELLY REALTY CO.

WALTON & ALEXANDER
(WALTON HILLS)

BE 2-3245

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

DONALD B. JOHNSON

FUNERAL HOMES

MARSHALL B. and JAMES H.

**BEDFORD, CLEVELAND, AND
THE SURROUNDING TERRITORY**

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

LAX & MANDEL BAKERY

FOR THE BEST IN BAKED GOODS SEE US

2070 South Taylor Rd. YE 2-6445

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

KATHERINE J. WELTER

REAL ESTATE

29025 LAKE SHORE Blvd. WI 3-3800

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Pyla, bet gal ir ne į tą kailį...

Pastaruoju metu, tai vienam tai kitam laikraštyje pasirodo naujos pylos užsimojimai į mūsų jaunimo kailį. Esą, tos pylos jis vertas už per greitą nuliutvinėjimą, lie-tuviškų knygų ir laikraščių neskaitymą, bendrinių susirinkimų ir parėngimų nelankymą, už savos kalbos nemo-kėjimą. Ir labai daug dar už kitas, didesnes ir mažesnes nuodėmes. Vertas ar nelabai vertas, tarsi iš pasižokėjimo, kad tas jaunimas greičiau ir geriau pasitaistyti...

Esu laba netoli to lietuviškojo jaunimo. Jį matau kasdien ir kasdien turiu įvairiausių reikalų. Matau augančius, mums beveik tragiškose apystovose, ir šaunius vyrus ir nemažiau šaunesnes mergaites. Matau klaidžio-jančius, norinčius priskelbti ir dar labiau smunkančius. Taigi matau gyvą mūsų jaunimą. Ir, gerai sverdamas vi-sos esamos aplinkumos sąlygas, esu tvirtos nuomonės, kad jei kas nori pylos duoti, tai turi gerai apsidaityti, ar tikrai į tą kailį taiko.

Manau, kad mūsų jaunimas, sveriant visas sąlygas, yra nė kiek neblogesnis už vyresniuosius. Vyresniuosius, kurie lietuviškoj aplinkumoj augo, savo valstybėj mo-kėsi ir brendo. Iš taip išaugusių juk daug daugiau galima ir reikalauoti. O ką matome pasidairę po mūsų organiza-cijas, jų parengimus, eilinius ir metinius susirinkimus. Ten eilės nepaprastai greit retėja. Lietuviška knyga šau-kiasi ir neprisiskaukia skaitytojų, o lietuviško laikraščio našta leidėjams darosi sunkesnė ir sunkesnė. Tuom tarpu savo asmeniškam gyvenimo patogumui prabanga nepor-cingai auga. O kaip būtų gerai, kad ji augtų vienodai — ir bendriniam reikalams ir sau! Tada nereikėtų prie-kaištauti, o visi mūsų tautiniai bei kultūriniai reikalai kitaip tvarkytųsi.

Vaikai dažniausiai mokosi iš tėvų. O tų mokymosi nekokių pavyzdžių jie visur mato. Nemažai namuose, dar daugiau bendrinius reikalus organizuojant, svarstant ir sprendžiant.

Mūsų vyresnieji tegul per daug nesisieloja, jei jauni-mas neįsijungia į 1905 metų caro vertimo istorijas. Ne-įsijungia į partines, ir dar beveik naivias kovas, nepri-klausomybės atstatymo metais. Ir neįsijungia net dabar į VLIKo palaikymo ar atmetimo istorijas. Ir nesisielokim, kad jie nelabai supranta, kodėl reikia linksma veidą ro-dyti krikščionims demokratams, o daug rūgštesnį tauti-ninkams.

Gal reikėtų suprasti, kad pro juos tos istorijos prasl-enka be jokios aistros, kad jie nori gyventi šių laikų gyvenimu. Ir nemanykim, kad jie jau toki blogi, kad tuo nesirūpina. Ne. Juos šių laikų gyvenimas domina.

Esu patyręs, kad jie dar daug kuo rūpinasi, kas juos gali gerai lietuviškai išauginti. Jie dar daug kuo įdomau-jasi, jei prie jų einama ne tais senais patiekalais maiti-nant, bet šių dienų lietuvišką maistą duodant. Ir jų didelė dalis dar tikrai gerai lietuviškai išaugs. Gal bus kitokie, negu mes, bet lietuviai.

Kokia prasmė, sakysim, ir tokiai SLA vadovybei nuolat apie savo narių atjaunėjimą deklamuoti, jei į vy-riausią vadovybę, kai gera proga pasitaiko, tesiteikiama jaunuolių tik virš 60 metų. Kokia prasmė ir tų organi-zacijų vadovams priekaištauti jaunimui, kuriems tik jie nori vadovauti, patys buvę amžini studentai ir niekad nepajėgę mokslo baigti. O kokį pavyzdį rodo tie mūsų ALT vadinami demokratiškiausieji diktatoriai. Ar daug jiems rūpi, kad ten vietos rastų mūsų jaunieji veikėjai, jau čia mokslus baigę, daktaratais ar kitais panašiais ti-tulais apsirūpinę, nemažos iniciatyvos turį. Ne. Seneliai ir seneliukai pakeičiami... bet tik mirus. Priaugančios jėgos reikalingos... bet tik girti.

Taigi visi tie, kurie norit, o kartais gal ir reikia, mū-sų jaunimui pylos duoti, apsidaitykit, ar jos nelabiau reikia vyresniesiems.

B. G.

TIK PRO GĖLIŲ DARŽELIŲ
MAČIAU SCENĄ...

Matyt, tokia jau mano laimė, kad parengimuose gaunu vietą už-pakaly elegantiškų ponių. Prieš dvejus metus, kada elegantiškos ponios nešiojo skrybeles su dvie-jų pėdų atlenkimais, kartą teko į visas puses lankstyti, kad sė-dėdamas užpakaly tokios šau-nios ponios, galėčiau matyti, ką artistai scenoje daro. Išėjau nuo tokio lankstymosi į visas puses beveik suprakaitavęs ir pusiau ma-tęs, pusiau nematęs vaidinimą. Štai prieš pora savaitių man vėl panaši laimė, tik kiek linksmes-nė, nusišypsojo. Šį kartą sėdėjau

užpakaly ponios, kurios galvą puošė toks didelis gėlių darželis. Ir kokių gėlių tame darželyje nebuvo. Net ir vienas vabaliu-kas, kaip paprastai gėlių darže-lyje būna, ten nardė aukštyn ir žemyn.

Pradžioje dar buvo gera nuotai-ka. Bet kai man reikėjo pustrė-čios valandos vis tik į tą gė-lių darželį žiūrėti, atsibodo, o į pabaigą net pikta pasidarė. Net pradėjau dairytis į salės sienas, ar nėra kur užrašo, kad ponios, eidamos į koncertus, vaidi-nimus, pasigailėtų užpakaly jų sė-dinčiųjų, tokias skrybeles sudvie-jų pėdų atlenkimais ar gėlių dar-želiais, arba namie paliktų, arba nusiimtų. Gaila, jokio panašaus užrašo nemačiau, tik "no smoking" rūkoriai priminė...

K. Pranulis,
Chicago

LINKIU DAUG DALYVIŲ SCENOJE
IR SALĖJE

Džiaugiuosi kad "Dirva" kasmet ne tik suteikia progos pasirodyti

Marylando valstybės gubernatorius Millard Tawes įteikia mūsų tautiečiui Dr. W. F. Laukaitiui Garbės Piliečio teises suteikiantį atžymėjimą.

Dr. William F. Laukaitis 2. Šauni tarnyba Amerikai ir Lietuvai

ANTANAS ČESONIS

Milijoninį tiražą turįs Baltimorės dienraštis The Sun, 1952 m., kada W. F. Laukaitis kandidatavo į kongresą, yra taip pasisa-kęs:

"Mr. Laukaitis whose ori-gins are Lithuanian, has the special kind of dignity which seems imate in the Baltic peoples who have come to this country. But we argue for him not be-cause of his family origins but because he is a man of mature judgment, high civic conscience and inde-pendence of spirit. He will be a worth representative of this community."

Kaip žinia, tada W. F. Laukaitiui labai nedaug te-truko iki laimėjimų — tik trijų tūkstančių balsų. Lai-mėjo demokratų kandida-tas. Tada W. F. Laukaitis buvo išstątes savo kandida-tūrą naujai sudarytame iš Baltimorės miesto pakraš-čių distrikte, apgyventame daugumoje tik turtinges-niųjų. W. F. Laukaitiui bu-vo patarta kandidatūros ne-statyti. Bet jam rūpėjo pa-sitikrinti turimas žmonėse savo simpatijas. Jis tada gavo 50,000 balsų, tuo tar-pu jo priešininkas apie 53,000. Tai vaizdžiai įrodė, kad Laukaitis yra populiarus Baltimorės visuomenės tar-pe.

1957 metais, vasario 16 d. William F. Laukaitis bu-vo paskirtas Baltimorės miesto pašto viršininku, o 1958 metais liepos mėn. 16 dieną Prezidento Dwight D. Eisenhowerio patvirtin-tas tose pareigose.

Tuo aukštu paskyrimu W. F. Laukaitiui buvo duota pilna laisvė parodyti ir iš-vystyti visus savo sugebėji-

jauniesiems scenoje, bet dar ski-ria ir pinigines dovanas. Šiais metais ir man teko dalyvauti jau-nųjų pianistų pasirodyme ir lai-mėti vieną iš pirmųjų vietų. Dėkoju Dirvai už piniginę dova-ną ir linkiu, kad jos ruošiami konkursai sutrauktų kuo daugiau-siai dalyvių scenoje ir klausytojų salėje.

Laimutė Obelenytė,
Cleveland

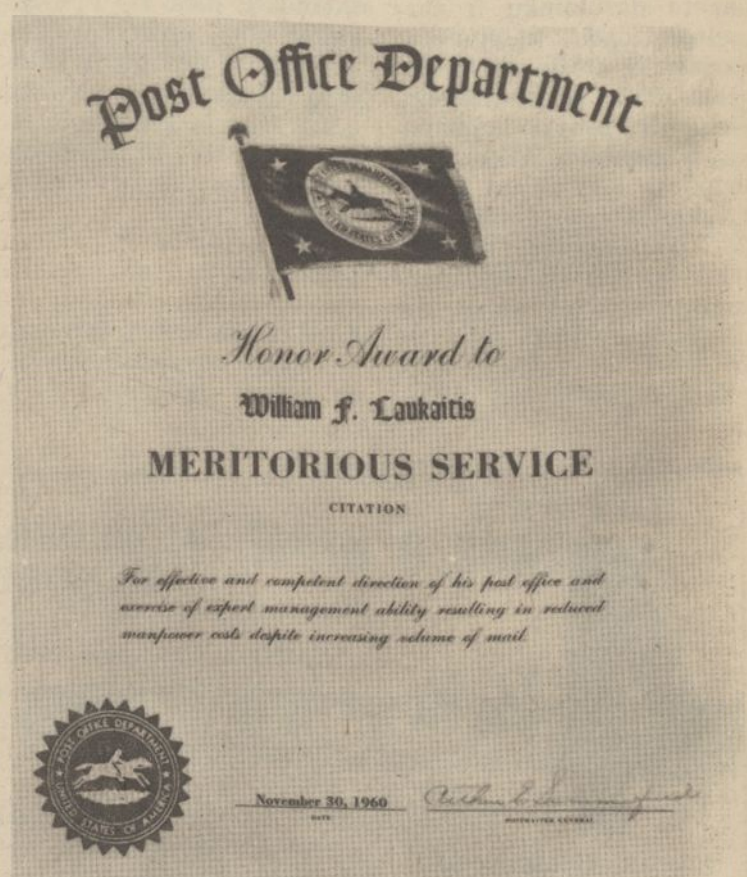
vidujinis perorganizavimas būtinas.

Pagaliau sutarė, kad visi naujų darbo pertvarkymu nepatenkintųjų nusiskundi-mai sprendžiami vieną kar-tą į mėnesį, dalyvaujant vi-sų 7-8 darbo unių atstovų ir visam Baltimorės pašto vadovybės štabui. Šio klau-simo sutvarkymas buvo praneštas vyriausiajai pašto administracijai, kuri at-siuntė savo atstovus ir iš-tyrė vietoje klausimo svar-bumą ir nustatė, kad pasi-rinktoji tvarka skundams tirti yra priimtina ir labai gera.

Kadangi tokių klausimų kildavo ir kituose paštuose, tai vyriausioji krašto pašto vadovybė išleido visiems paštam bendrą privalomą in-strukciją, nurodymą, kad darbininkų ir tarnauto-jų skundai būtų aiškinami ir sprendžiami taip, kaip Baltimorės miesto pašto yra daroma.

Pradėjęs dirbti pašte pa-stebėjau, pabrėžė W. F. Laukaitis, kad dažnai palie-ka daugybė neišdalintų laiškų. Ir jų skaičius nero-dė jokių žymių mažėti. Ir čia teko ieškoti išeities, ne didinant estatus ir be naujų papildomų išlaidų, kad klau-simas būtų sutvarkytas tei-giama prasme. Išeitis buvo rasta ir likutis laiškų dau-giau nesusidarė. Tiesa, šiam klausimui sutvarkyti buvo kviečiami iš centro valdy-bos inspektoriai, kad duotų savo patarimus, ką reikia daryti, kad šis reikalas bū-tų sutvarkytas.

(Nukelta į 4 psl.)

JAV Pašto Departamento sekretoriaus duotas garbės pažymė-jimas W. F. Laukaitiui už įvairius atliktus darbus, siekiant ge-resnio pašto patarnavimo.

Dr. William F. Laukaitis 1958-1960 metais gavo daug pažymėjimų iš vyriausybės ir iš įvairių orga-nizacijų bei asmenų, kurių čia tik dalis matoma.

Dr. William F. Laukaitis...

(Atkelta iš 3 psl.)

Baltimorės mieste veikia 34 pašto įstaigos skyriai atlikdami įvairiausias operacijas. Tat jų veikloje iškyla įvairiausių klausimų, kurių suregulavimas turi būti skubus ir abiem pusėm priimtinas. Teko įsteigti skundų ir apeliacijų komisiją skundams tyrinėti.

Pagaliau teko ieškoti būdų, kaip reikėtų daryti, kad darbas pašte būtų patrauklus, kad tarnautojai ir darbininkai būtų užinteresuoti, savo darbą tikrai pamiltų. Čia teko ieškoti visokių priemonių. Pirmiausia buvo apsištota prie kultūrinio gyvenimo pajvairinimo. Įsteigėme, — sako W. F. Laukaitis, vyrų chorą, orkestrą, kursus muzikos ir dainos mėgėjams, visokių sporto klubus, kokios tik sporto šakos kandidatų atsirado. Ir šiandieną nėra tokių sporto sričių, kurių mes neapraktikuotumėm. Tuo padarėme Baltimorės paštininkų gyvenimą savotiškai įdomų, nes kas tik nori ir pajėgia, gali tame gyvenime dalyvauti ir pasireikšti.

Visuose 34 paštuose įsteigėme poilsio kambarius, kuriuose laisvieji nuo darbo darbininkai ir tarnautojai gali pailsėti, išgerti kavos, palošti šachmatais ir tuomi pasidaryti savo darbo valandas lengvesnes, patrauklesnes, nenuobodžias.

Ir visa tai, kas buvo padaryta darbininkų ir tarnautojų darbo sąlygų pagerinimui, o taip pat tiesioginio darbo patobulinimui, šiam straipsnyje neįmanoma ir suminėti. Užteks gal priminti, kad už tai W. F. Laukaitis buvo atžymėtas 35 įvairiausias padėkos laiškais, garbės atžymėjimais, nurodant už ką jie duodami. Jų tarpe randame ir 1960 m. vasario mėn. gautą iš Baltimorės miesto

burmistro garbės piliečio pažymėjimą, kuriuo W. F. Laukaitis suteikiama Baltimorės miesto garbės piliečio teisės. Tų pačių metų rugsėjo mėn. buvo gautas Marylando gubernatoriaus pažymėjimas, kuriuo W. F. Laukaitis suteikiama Marylando garbės piliečio teisės.

Be minėtų, iš valdžios įstaigų gautų pažymėjimų, W. F. Laukaitis yra gavęs visą eilę padėkos laišku iš įvairių organizacijų, ligoninių, draugijų, kurių reikalai buvo paliesti tvarkant vidutinį pašto perorganizavimą.

Atitrukdamas nuo tiesioginių darbų W. F. Laukaitis jaučia savyje, kad užimdamas milijoninio miesto pašto viršininko vietą, galėtų padaryti kokį nors gerą darbą savo tautai ir tuo moraliai ją sustiprinti. Gims ta jame šviesi ir džiuginanti idėja, kad J. A. Valstybės išleistų naują pašto ženklą, kuriame būtų atspausa — prisimintas Dr. Jonas Basanavičius ir Lietuva.

Idėja graži, tik sunkiai įgyvendinama. Tačiau gimusios minties W. F. Laukaitis neatsisako ir jos įgyvendinimui pastoviai rūpinasi. Pasiekta tai, kad dabar jau iš valdžioje esančių žmonių išgautas teigiamas nusistatymas.

Vartau stamboką bylą, skaitau aukštai stovinčių asmenybių laiškus ir valdžios pareigūnų nuomones. Stebiuosi, kiek W. F. Laukaitis daug dirbta, važinėta, ieškota draugų ir užtarėjų. Kiek daug sugaista laiko, išleista asmeninių lėšų, kad tik būtų šiame krašte išleistas lietuviškas pašto ženklas.

Šiuo metu daug jau yra padaryta, bet dar reikia, kad šį klausimą padėtų judinti ir visa mūsų visuomenė. Taigi tuo reikalu reikėtų rašyti prašymus JAV

SKAITYTOJŲ PASTABOS (2)

Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos abiturientų dešimtos laidos belaukiant

TĖVŲ VEIKLA IR LIET. BENDRUOMENĖ

Aukščiau nurodyti dokumentai faktai rodo, kad gerb. "Mūsų pasididžiavimo" autorius stojoje informacijos, bet ir tai, ką jis iš šalies išgirdo, galėjo būti pakankamas akstinas plačiau pasiteirauti, kodėl tėvai sujudo. Priežastų buvo daug, jos įvairios, o kai kurios jau dabar turėjo skaitytojų paaiškėti. Galima būtų tik pridėti, kad anksčiau tėvams neprieinami duomenys buvo tėvų komitetų paskelbti "Informaciniame Biuletenyje" (tėvams informuoti leidinys) ir sukėlė tėvų reakciją, nes mokyklos vadovybė tų faktų nepaneigė, paneigti negalėjo, o kartu jų ir nepaisė.

Savitu keliu traukdamas, mokyklos vadovybė neįvedė nė vienuotinių tėvų susirinkimų maldavimų reformų, nesirūpino lietuvių kalbos pertraukų metu mokyklos gražinimu, prašytos tvarkos įvedimu, bet priešingai, reikalaujama didesnių atlyginimų, tuo pačiu metu neparėmė ir nekonsolidavo tėvų komitetų ir dalies idealistų mokytojų iniciatyvos lituanistikos mokymą supaprastinti ir įprasminti (pav. mokinių darbų metraščio, laikraščio mokinių tautinei sąmonei žadinti leidimas ir kitos pastangos). Viso šio darbo ėmėsi tėvų komitetas, tikėdamiesi sukelti mokyklos vadovybės entuziazmą ir jį tebetęsia. Deja, turėtosios viltys šiandien jau tik

pašto sekretoriui Washingtone. Pirmiausiai tai turėtų daryti Amerikos Lietuvių Taryba, Amerikos lietuvių piliečių organizacijos, kaip Vyčiai, Amerikos lietuvių veteranų postai, moterų piliečių klubai ir kitos. Ir visiems talkinant tokio lietuviško pašto ženklo galima susilaukti.

Antanas Česonis

terusena, šilumos neduodamos.

Lietuviška mokykla pasitinkama, anksčiau, prieš "Informacinių Biuletinių" išleidimą, tėvai net ir nežinojo, ką jų vaikai veikia pamokų metu: paprastai jie laiku iš namų išvykdamo ir laiku sugrįždavo. Tačiau pagarbūs oponentas gali dar ir šiandien pasitikrinti, kad pamokoms pasibaigus, vienas mokinių būrys išsena iš mokyklos, o kitas — iš gretimai esančios Bowling Alley ištraukia. Nuostabu, kaip jie nudaboją laiką aplėisti tąją užėigą? Anaipol! Jie, mat, žino, kad tėvai atkreiptų dėmesį, jei mokiniai pasivėlinėtų grįžti namo.

Iš kitos pusės mokyklos vadovybei pašyškint atskirų tėvams pranešimų apie individualių mokinių laiko praleidimą užėigę pamokų metu, jie ten labai saugiai jaučiasi iki mokykla baigia dienos darbą. Žala dvejoja: tėvams, kad jų mokykla pasitinkėjimas pažeidžiamas, o mokiniams, kad jų tarpe plinta demoralizuojanti įtaka. Ar nuostabu, kad šiandien tėvų susirūpinta, padėčiai paaiškėjus?

Tėvų komitetai maldavo mokyklos vadovybę apsaugoti namuose lietuviškai nuteiktų mokinių interesus mokykloje, bet reakcijos ir šiandien nesulaukta. Mokinių skaičius brangintas labiau, negu kokybė. Reikia ir vėl pabrėžti, kad maždaug mokytojų žiūrėjo padėties ligstumą, bet ir jų, kaip ir tėvų, balsas buvo tyruose šaukiančiųjų.

"Informaciniuose Biuletenuose" garantuota nekontroliuojama ir nekontroliuojama vieta direktorės ir mokytojų tarybos priešingai nuomonei, paaiškinimams ir t.t. Rezultatai? Mokyklos direktorės retkarčiais atsiųsti ir visada atspausdinti rašiniai nelietė keliamų problemų, o pirmiausia skleidė kun. dr. F. Gurecko pirmoje straipsnio dalyje duotą istoriją. Prašau A. Rūgytę šitai viešai paneigti, jei tai būtų netiesa 1959 - 60 m. laikotarpiu! Už 1960 - 61 mokslo metus atsakymas priklausytų tų metų tėvų komitetui.

Lietuvių Bendruomenė gavo tą pačią informaciją, kaip ir tėvai, nes jai buvo siuntinėjami tie patys "Informaciniai Biuletiniai". Bet ką ji galėjo daryti? Budėti užėigę?

Vietiniai L. B. organai galėjo tėvus tik užjausti, nes esamosios padėties sąlygose jie buvo bejėgiai čia bet kuo pagelbėti. Taigi, L. B. įtakos visados tėvai ieškojo, tačiau jos nenorėjo mokyklos vadovybė su viena išimtimi: ji, ta įtaka, buvo mokyklos vadovybei priimtina tik tai tuo atveju, jei atėjo iš J. Tamulio (Tamulevičiaus) vadovaujamo vieneto, kuriame, rodos, turi kažkokią pareigą ir A. Rūgytė. Naujasis statusas, tėvų priimtas 1961.IV.16 d., pataiso ir šią padėtį. Su to statuto projektu jau buvo sutikusi JAV Liet. Bendruomenės Chicagos Apygardos Valdyba savo 1961.IV.8 d. raštu, kuris buvo perskaitytas tėvams susirinkime ir jų statutan įtrauktas su visomis siūlomomis pataisomis be jokių pakeitimų. Štai to rašto dalinė citata:

"Dėkoju už prisijusią Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos statuto projektą. Paragrafų, liečiančių JAV Lietuvių Bendruomenės organus, principai priimti... (pas) Jonas Jasaitis, Valdybos Pirmininkas... Toliau rašte buvo sužymėtos siūlomios pataisos.

Visi šie ryšiai su L. B. buvo užmegzti tėvų komitetų, o ne mokyklos vadovybės. O kaip su mokyklos vadovybės reakcija? Mokytojų tarybos vardu kalbėjęs mok. J. Masilionis, čia pat kartu susirinkime esant mokyklos direktorei ir neprotestuojant, atsisakė balsuoti statuto reikalais, taigi ne tik tėvų, Lietuvių Bendruomenės, bet ir savo pačių, mokytojų tarybos, siūlymų nerėmė. Visa ši istorija turi vieną priežastį.

"SVARBIAUSIAS DALYKAS"

Teatleidžia kun. dr. F. Gureckas už jo straipsnio vienos

JUOZAS GRABAUSKAS

poantraštelės pasiskolinimą. Visos istorijos priežastis yra ta, kad tėvai nutarė dalyvauti savo pačių vaikų lietuvišką ateitį lemiamai galinčio pakreipti direktoriaus rinkimuose. Štai tas "svarbiausio dalyko" paragrafas: ... "30. Mokyklos vadovybė sudaro: a) direktorius, renkamas Tėvų komiteto dviem metams iš Mokytojų tarybos jos pačios nusistatytu kvorumu parinktu 3-jų kandidatų..."

Tepalygina skaitytojas šiuos naujuosius direktoriaus rinkimo nuostatus su anksčiau cituotais 1955 m. statuto nuostatais!

Mokytojų tarybos reakcija? Štai ji:

"1961 m. gegužės 7 d. posėdyje Mokytojų taryba nutarė, nors ir ne visais balsais ir dar 4 mokytojams posėdyje nedalyvaujant, Visuotinio susirinkimo priimto statuto nepripažinti" (Informacinis Biuletenis", Nr. 13).

Kaip su tąja diktatūra atrodo dabar?

KAS TOLIAU?

Mokykla tėvams yra daug gyvybingesnė reikšmės būtinybė, negu dabartinė mokyklos vadovybei ir daliai mokytojų. Šią mokyklą juk lanko vaikai, kurie dar "zuikučių, burbuliukų" amžiaus būdami ir jokios mokyklos nematę, buvo mokomi lietuviškai tų tėvų, kurių pūsletos rankos nebūtinai uždirbdavo po \$2,50 per valandą. Tačiau mokyklos naudai jie klojo centus ir dolerius, parengimų metu sunešdavo gėrybes, kurias patys aukštesnė kaina, nei krautuvėje mokykloje, išpirkdavo ir džiaugdavosi, kad pelnas buvęs gražus ir mokyklos išdardis pilnesnis! O pati didžiausia mokyklos išlaidų pozicija yra mokytojų atlyginimai. Tačiau klausydamiesi mokyklos vadovybės pranešimų, tėvai girdėjo tik kalbas apie mokytojų daromą auką...

Šie tėvai, aišku, nesimpatizuoja lietuvišką savo vaikų ateitį užtikrinti darytų pastangų anuliavimui, nors to reikalauj ir labai nusipelnusio asmens ambicijos. Dėlto, jei prireiks, tėvai ras savo pačių tarpe tokių, kurie sugebės laikinai pakeisti priešiška nusistatčiusius mokytojus ir paremti pastangas bei darbą tų mokytojų, kurių žodžiu ir idealizmu nereikia abejoti. Ačiū Dievui, tokių mokytojų yra ir bus! Kitais žodžiais tariant, nesvarbu -- patinka kam, ar ne, tėvai vienu ar kitu būdu dalyvaus sprendimuose, kurie liečia jų vaikų ateitį ir lietuvišką nusistatymą. Vaikams augant, tėvams svarbus laikas, kai tuo tarpu moky-

tojai (jų dalis), atrodo, jo pakankamai turi pasitarimus vilkinti ir delsti.

Tokia finansiškai pajėgi mokykla, Č. A. L. M. gali lengvai pasidaryti lituanistikos spinduliavimo centru, pagelbėti kitoms mokykloms mokslo priemonėmis (knygomis, santraukomis), kai šalia jos tebeveikia ir dar labiau suklestės ateityje Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Šių dviejų įstaigų likimas bus vienodas: Vienai žyding, išbujęs ir kita, Kiek tai liečia Č. A. L. mokyklą, ji gali žvelgti su pasitikėjimu į ateities laimėjimus, kol yra tėvų, taip gausiai savo vaikais jos suolus pripildančių!

PABIROS

Labai atsiprašytinas gerb. kun. dr. F. Gureckas dėl jo išvedžiojimų Vasario 16 minėjimo reikalu. Tuo klausimu (dalinai, bet ne pagrindiniai) tikrai buvo mano parašytas straipsnis "Atbuliniu būdu" ("DIRVA", 1961. III.15 d.), kuriame reiškiama mintys visai nesiskiria nuo gerbiamojo oponento peršamųjų. Todėl manytina, kad nebus naudojės originalu, kai savo straipsnyje tarėsi galės diskutuoti ir iškelti ne pirminės reikšmės dalykus.

Kiek tai liečia kun. dr. F. Gurecką įrodymu panaudotą "Jaunimas pasisako" pareiškimą ("DRAUGAS", 1961.IV.14 d.), tebūnie leista pastebėti, kad garbės jausmas neleidžia diskutuoti anoniminio falsifikato. Sutikime, kad tuo reikalu jau seniai turėjo prabilti direktorė, mokytojų taryba arba mokyklos vadovybė, nes jame, tame pareiškime, pati mokykla įžeista pačiu grubiausiu būdu. Tas pareiškimas, mat pretenduoja, kad jį pasirašė... 128 Chicagos Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos buvusieji ir esamieji auklėtiniai..., o ne tik... Buve Č. A. L. mokyklos mokiniai..., kaip rašo gerbiamašis oponentas.

Šia proga reikėtų pasidžiaugti, kad kun. dr. F. Gureckas, nors ir nuošaliai nuo mokyklos iki šiol laikėsis, lietuviška mokykla domisi. Tai kas, kad suklydo? "Errare humanum est" -- klysti žmoniška. Jei panašaus mokyklomis susidomėjimo ir daugiau žmonių būtų parodę, tikriausiai nebūtų reikėję nė šių, mūsų abiejų pasirašytų straipsnių. Tačiau jų prireikus, tebūnie iš to naudos mūsų Tautos ateiviai.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

VISI DALYVAUKIME TAUTOS VIENYBĖS ŠVENTĖJE!

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

DAINŲ ŠVENTĖ

CHICAGOJE

1961 M. LIEPOS 2 D., 3 VAL. PO PIETŲ

INTERNATIONAL AMPHITHEATRE

43 ir Halsted Streets

BILIETŲ KAINOS:

5, 4, 3, 2 ir 1 dol.

Visos vietos numeruotos.

BILIETAI paštu užsakomi, kartu siunčiant piniginių čekį, šiuo adresu:

LITHUANIAN SONG FESTIVAL
2501 West 69th Street
Chicago 29, Ill.

DALYVAUJA CHORAI IŠ JAV IR KANADOS

Du broliukai, Vyntas ir Virgijus Narbutai, dainuoja duetą Los Angeles suruoštame Motinos dienos minėjime.
L. Kančausko nuotrauka

Močiutės sėgėlės stebi jų garbei pildomą programą Los Angeles lietuvių parapijos salėje.
L. Kančausko nuotrauka

JAUNIMO LITERATŪROS KONKURSAI

AKADEMINIS SKAUTŲ SĄJŪDIS, norėdamas paskatinti jaunimą domėtis lietuvių literatūra, kurti ir ieškoti naujų, jaunų literatūros talentų, skelbia JAUNIMO LITERATŪROS KONKURSA

1. Už geriausią prozos kūrinį -- \$ 150,00

2. Už geriausią poezijos kūrinį -- \$ 150,00
3. Už geriausią prozinį kūrinį -- \$ 50,00

Prozos kūrinys gali būti apysaka, feljtonas, trumpa novelė ar kitas prozos darbas, savo esmėje priklausantis grožinei literatūrai ir netrumpesnis kaip 2000 bet neilgesnis, kaip 8000 žodžių.

Poezijos kūrinys gali būti eilėraštis ar jų grupė, arba poema epinio, lyrinio ar humeristinio žanro, ne trumpesnė kaip 200 ir neilgesnė kaip 1500 žodžių. Prozinis rašinys turi būti essay pobūdžio ir neilgesnis kaip 4000 žodžių. Autoriaus užduotis: originalus minčių dėstymas apie kurį nors lietuvių kultūros ar visuomenės pasireiškimo būdą.

Premijuoti rašiniai visų pirma bus atspausdinti Mūsų Vyčio žurnale, vėliau gali būti spausdinami kitoje spaudoje.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai, bet kokių pažiūrų (išskyrus komunistinių) ir priklausančių bet kokiai lietuviško jaunimo organizacijai, o taip pat ir tie, kurie nėra tokių organizacijų nariai, bet jaučia lojalumą Lietuvai ir jos kultūrai, ne vyresni kaip 30 metų.

Kūrinių tomų pasirinkimas yra laisvas. Nenustatoma jokių ideologinių rėmų, išskyrus tai, kad konkursui pasiųsti kūriniai privalo sudaryti įnašą į lietuvių literatūrą.

Rašiniai turi būti pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame voke

PRO ŽYDINCIOUS SODUS

1 JONINIS WELLANDE

Niagaros pusiasalis yra tas gamtovaizdžiais išsiskiręs Kanados kampelis, kur anksti pavasarį pirmieji pražįsta sodai, o parkai, kurių čia taip gausu, žaliuoja iki vėlyvo rudens, kol šalnos nepakanda jų grožio.

Pusiasaliui virš eilinių vietovių iškilti padėjo jo ribose esąs žymusis Niagaros krioklys, su traukias kasmet tūkstančius turistų iš visų pasaulio kraštų. Be Niagaros krioklio, didelės muziejinės vertės turi ir daug lankytojų sutraukia praeitį šimtmečių kovų palikimas -- fortai. Jie yra liudininkai anų laikų karo taktikos ir naudotų priemonių.

Dėl tų priežasčių pusiasalis yra tapęs grynai turistiniu kraštu, su gamtos apdovanotomis ir žmogaus rankų sukurtais grožybėmis. Wellande, Niagaros krioklio kaimynystėje ir žaliųjų parkų pavėsyje, yra kasmet ruošiamos lietuviškos Joninės. Lietuvoje daug kas keliaudavome į Rambyną, kur Joninės būdavo iškilmingai švenčiamos. Ta kecionė duodavo mums progos pasigėrėti žaliais rugių laukais, gražiais miškeliais ir lygumomis. Gal kai kur dar užtikdavome tebežydinčius pavėlavusius linus, mūsų akį patraukdavo lietuvių rūtų darželiai, sužydusios tulpės ir rožės.

Metai daug ką pakeitė. Rambyno kalnas liko tik gražus prisiminimas, o mūsų keliai į lietuviškas Jonines veda per Niagaros žaliuosius parkus, pro jo ežerus ir sodus į tą gražų susibūrimą Wellande.

Mielas lietuvi! Ir šių metų Joninės duos jums progos ištrūkti iš miesto dulkių ir triukšmo. Wellande lauks jūsų draugai ir pažįstami, atvykę į tą gražią šventę. Joninių rengėjai yra pasiruošę dėti visas pastangas, kad jūsų atsilankymas šventėje paliktų malonių atsiminimų.

Programą išpildo solistas Vaclovas Verikaitis, išraiškos šokių šokėja Jonė Kvietytė su G. Donnell ir akordionistė Birutė Bogušytė.

Programos pradžia 6 val. vakaro.

Šokiams gros Continentas Modern Music orkestras.

Salė ir bufetas atdaras nuo 2 val. p.p.

Vietą: St. Stephens Hall - Welland, Ont. East Main St. ir Port Robinson Rd. kampas.

Laukiame visų ir iš visur.

turi būti nurodyta pavardė -- vardas, adresas ir gimimo data.

Rašinius prašoma siųsti fil. P. Abelkiui -- 2900 Reservoir St., Los Angeles 26, California. Rašiniai gauti vėliau negu 1961 m. lapkričio 15 d. nebus Juri Komisijos vertinami.

Šio konkurso Juri Komisiją sudaro: Alė-Rūta Arbiene, J. Gliuda, A. Gričius, P. Orintaitė-Janutienė ir Bronius Raila.

Akademiniškas Skautų Sąjūdis

Detroito Mindaugo draugovės jaunieji skautai duoda įžodį.
J. Gaižučio nuotrauka

JAUNIMO DRAMOS KONKURSAI

1. PLB Valdybos skelbiama Jaunimo Dramos Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio lietuviai kūrėjai.

2. Dramos taikomos pradžios arba aukštesniųjų mokyklų amžiaus jaunimui. Žanrą ir temą pasirenka patys dramų autoriai. Dramos sceninis laikas 1 1/2 -- 2 val. Pastatymo išlaidos derintinos su išveivijos teatrų materialiniu pajėgumu. Premijos neskiriamos, jei nebus vakarui vertingų ir šias sąlygas atitinkančių dramų kūrinių.

3. Dramų rankraščiai parašomi mašinėlėmis ir pasirašomi slapyvardžiu. Atskirame uždarame voke duodama autoriaus pavardė ir adresas su slapyvardžiu ir dramų pavadinimu. Vokai, ant kurių autoriai užrašys "nelaimėjus neatplėšti", nebus atidaryti ir kartu su rankraščiu grąžinami autoriaus nurodytu adresu.

4. Už dvi geriausias dramas skiriamos premijos. Pirmoji premija -- tūkstantis dolerių (Mecenatas JAV Lietuvių Bendruomenė). Antroji premija -- penki šimtai dolerių (Mecenatas Kanados Lietuvių Bendruomenė).

5. Tas pats autorius gali gauti abi premijas.

6. Premijas laimėjusių dramų pastatymo teisę trejus metus nuo premijos įteikimo dienos turi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba.

7. Konkurso Juri Komisijos sudėtis: Al. Baronas, Al. Di-

kinis, Č. Grincevičius, Alg. Mac-

kus ir Ant. Rūkas.

8. Paskutinė data konkursiniam rankraščiui įteikti (pašto išsiuntimo data) -- 1961 metų spalio mėn. 1 d.

9. Rankraščius siųsti šiuo adresu: PLB Valdybos sekretorius Dr. J. Sungaila Toronto, Ont., Canada, 109 Riverwood Pkw.

PLB VALDYBA

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas -- garantuotas dažymas. Prano Grigonio priežiūra.

Jei jūsų mašiną reikia taisyti, ilgiau nelaukit ir susitaisykit dabar, kada dar galite gauti nuolaidą.

EAST CLEVELAND -- 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

NEW SATURDAY HOURS 9:30 to 2:30

IN TOWN OFFICE -- 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

VASARVIETĖ "BANGA"

Great Marsh Rd. Centerville, Cape Cod (1 1/2 mylios nuo Graigville pliažo),

ATIDAROMA BIRŽELIO 15 D.

Išnuomojami kambariai ir kabinos.

Pristatymas į pajūrį garantuotas.

Iki 15 birželio kreiptis: O. Šlepavičienė, 250 Columbia Rd., Dorchester 21, Mass. Telef. GA 7-4560. Po 15 birželio: "Banga", P. O. Box 307 Centerville, Cape Cod, Mass. Tel. SP 5-4633.

Mūsų bendradarbis Juozas Valakas, bevaikščiodamas po Brooklyno Botanikos sodą pavargo ir atsisėdo, kaip kadaise Lietuvoje, parymto ant pakelės akmenėlio...

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue. EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Tautinės Sąjungos seimo proga, norintieji tautinės srovės darbą paremti, centro valdybai siunčia aukas. Vienas iš pirmųjų tokią auką — \$25.00 atsiuntė Elizabeth skyrius.

• Jonas M. Liūdžius, aktyvus Anglijos lietuvis, dirbas Užsienio Reikalų Ministerijoje, iš Londono perkeliamas į Singapūrą. Jis 1953—1957 m. laikotarpį yra buvęs Korėjoje, Japonijoje ir Hongkonge.

• Dalia Maurukaitė, Juozo ir Janinos Maurukų dukra iš New Yorko, šiomis dienomis susijedavo su detroitiečių inž. Jaunučiu Gilvydžiu. Abu sužadėtiniai yra aktyvūs Korp. Neo-Lithuania nariai.

• Didžiosios Britanijos lietuviai šių Sekminių metu buvo gausiai susirinkę šventės praleist į savo lietuviškąją sodybą.

• Igno Malėno-Malinausko paruoštą elementorių spausdina saleziečių spaustuve Italijoje. Jis bus atspausdintas ateinančiais mokslo metams.

• Studentas R. Mulokas, Chicagoje, ne tik surinko 28 Lituanus žurnalo prenumeras, bet ir pirmasis jas pristatė Lituanus vajeus komitetui. Taip pat jo iniciatyva Korp! Neo-Lithuania paaukojo 55 dolerius žurnalui remti.

• Zigmas Delninkaitis, Waterbury American - Lithuanian Community vardu priėmė 50 dolerių Lituanus žurnalui, linkėdamas toliau tęsti puikų darbą.

MAŽOSIOS DAINŲ ŠVENTĖS KONCERTAI

Trijų rytinių valstijų chorai — New Yorko Operetės choras, vad. Mykolo Čibo, New Jersey Rūtos ansamblis, vad. Algirdo Kačanausko ir Philadelphia Lietuvos Tautinis ansamblis, vad. Leono Kaulinio, ruošdamsi vykti į II-ąją Dainų šventę Chicago, rengiasi duoti eilę koncertų, kad sutelkus pajamų, kelionės išlaidoms padengti.

Pirmas koncertas numatomas surengti Philadelphiaje, 1961 m. birželio 3 d.

Antras koncertas Harrison, N. J. birželio 24 d. ir trečias koncertas New Yorke, birželio 25 d.

Programoje bus atliekamos dainos iš Dainų šventėje dainuojamo repertuaro ir pavieniai chorai.

Šiais koncertais, norime duoti progos rytinių valstijų lietuviams, kurie negalės dalyvauti II-ojoje Dainų šventėje, išgirsti ir pajusti lietuviškos dainos vertę ir prisidėti savo dalyvavimu bei auka tiems chorams, kurių paskiria savo brangų laiką puoselėdami lietuvišką dainą svečioje šalyje.

Tikimės, kad mūsų užsiimtas darbas bus lietuvių visuomenės supratas ir paremtas gausiu atsilankymu į mūsų rengiamus koncertus.

M. Čibas

WASHINGTON

Mintys motinos dienos minėjimo proga

Nuo š. m. vasario mėn. Washington, D. C. veikia šeštadieninė lietuviška mokykla. Tos mokyklos 2-ųjų mokytojų, 13 vaikų ir jų tėvų pastangomis buvo sukurta motinos dienos minėjimas, į kurį susirinko apie 40 asmenų. Gražiai praėjo programa: dainos, deklamacijos, šokiai, ypatingai atsimerant trumpą mokyklos gyvavimo laiką. Malonu buvo klausyti lietuvišką, nesugadintą vaikų ištarimą skaitant mūsų rašytojų ištraukas, klausant deklamacijų. Džiugu buvo praleisti pora valandų toje mažoje grupelėje, kuriuose dega ta nerami lietuvių ugnis. Taip nesudėtingas gyvenimas tiems tėvams ir vaikams, kuriems nereikalinga lietuviška kalba na-

VIRŠUJE: Detroito skautų Baltijos tunto dešimtmečio minėjimo prezidiumas. Nuotraukoje iš kairės: A. Rastenytė, S. Kaunelienė, Piepys, K. Kodatienė, V. Pauža, V. Tamošiūnas, Viskantas, A. Misiūnas, J. Baublys, J. Gaižučio nuotrauka

muose, lietuviški papročiai, tradicijos, tėvynės ilgesys... Ir jeigu jų "lietuviška" sąžinė dėl to rami, tai tik naudingas visomis šio krašto gerbėmėms!

Žinoma, daug kas pasikeitė šiuose gyvenimo audiniuose ir atominio amžiaus verpetuose. Motina jau neatrodo taip, kaip toji dievdirbių madona su septyniais kalavijais perverta širdim, arba toji prie ratelio, iš lietuviškos knygos mokanti savo vaikus skaityti. Šiandieninė motina elegantiška, kovojanti dėl savo vaikų gerbūvio, bet kai kurios iš jų savo sielose išsaugojo anos motinos kilnumą, pasiaukojimą šeimai, tėvynės meilę, kurią ji nori perduoti savo vaikams su kilniomis lietuviškomis tradicijomis, tą pinigais neįkainuojamą dvasinį turta.

Tokios mintys atėjo būnant šių metų motinos dienos minėjime. Bet negaliu pamiršti pirmojo motinos dienos minėjimo Washington, buvusio prieš 5 ar 6 metus, kurį savo iniciatyva suruošė jaunutės lietuvių tės skautės. Tada irgi buvo padėkluota, pašokta, o be to, kiekviena savo mamytėi įteikė savo darbo lietuvių — lėlę. Ta kukli jų šventė tada buvo gražiausia dovana motinai. G. K.

DETROIT

Kviečiame visus Detroito ir apylinkių lietuvius gegužės 28-tą dieną. Nidos vasarvietės sezono atidarymo proga, atvažiuoti ir praleisti laiką gamtoje prie Lobdell ežero.

Būs įvairios pramogos. Bus galima gauti laivų žuvalvimi ir pasivažinėjimui, o taip pat atsigėrimui kavos ir kt. lengvu užkandžių bei gėrimų. Pakankamai stalų ir vietos vaikams pažaisiti.

Iš Detroito geriausia važiuoti U. S. 16 iki U. S. 23, juo po dešine Flinto link važiuoti iki Silver Lake Rd. Čia po kaire Linden miesto link. Pervaziavus Linden už dviejų mylių rasite iškabas. Arba važiuoti U. S. 10 Finto link iki rasite 87 kelią. Juo iki Fenton miesto. Nuo čia Silver Lake Rd. Savininkai Kodačiai

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMO, ĮVYKSTANČIO CHICAGOJE, DARBŲ PROGRAMA

ŠEŠTADIENIS, GEGUŽĖS mėn. 27 d.

- 11 — 1 val. — Registracija. Boulevard Room 5 aukšte
1 — 2:30 val. — Iškilmingas seimo posėdis:
a) Seimo atidarymas, himnai, mirusiųjų pagerbimas — Chicago Skyriaus Pirmininkas — Antanas Janukaitis;
b) Sąjungos Pirmininko žodis — Eugenijus Bartkus;
c) Tautinė idėja lietuvių visuomenėje — Jonas Jurkūnas;
d) L. N. Talkos Pirmininko žodis — Vincas Rastenis;
e) Sveikinimai;
f) Seimo prezidiumo sudarymas.
2:30 — 4 val. — Darbo posėdis: Boulevard Room
a) Seimo komisijų sudarymas;
b) Sąjungos Pirmininko pranešimas;
c) Revizijos Komisijos pranešimas;
d) Diskusijos dėl pranešimų.
4:15 — 5:45 val. — Darbo posėdis: Boulevard Room
a) ALTo reikalais pranešimas — Teodoras Blinstrubas;
b) BALFo reikalais pranešimas — Albinas Trečiokas;
c) Lietuvių Tautinio Sąjūdžio vadovybės pranešimas — Dr. Bronius Nemickas;
d) Diskusijos dėl pranešimų.
6 — 7:30 val. — L. S. T. Korp! Neo-Lithuania ruošiamas literatūros vakaras. Exhibit Hall 9 aukšte
7:30 val. — Bankietas;
7:30 Rinkimosi laikas; Crystal Foyer
8 Vakarienė, Grand Ball Room

SEKMADIENIS, GEGUŽĖS mėn. 28 d.

- 9 val. — Komisijų posėdžiai. King Arthur Room 3 aukšte
10 val. — Pamaldos — Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 5620 So. Claremont Ave.
10:45 val. — Vainiko padėjimas prie žuvusiųjų paminklo (prie Jaunimo namų) ir šv. Kazimiero kapinėse mirusiųjų Sąjungos narių pagerbimas.
1 — 3 val. — Darbo posėdis:
a) Ateities veiklos gairės — Antanas Senikas;
b) Diskusijos
c) Skyrių veikla ir jos pagyvinimas — Kazys Pocius;
d) Skyrių atstovų pranešimai ir diskusijos.
3:15 — 5 val. — Darbo posėdis: King Arthur Room
a) Mandatų komisijos pranešimas;
b) Nominacijų komisijos pranešimas;
c) Rinkimai:
1. Sąjungos Pirmininko ir Valdybos,
2. Revizijos Komisijos,
3. Tarybos;
d) Rezoliucijų ir sveikinimų komisijos pranešimas;
e) Klausimai ir sumanymai;
f) Seimo uždarymas.

PIRMADIENIS, Gegužės mėn. 29 d.

VILTIES DRAUGIJOS suvažiavimas Tropical Room 5 aukšte

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS SEIMAS

CHICAGOJE

GEGUŽĖS 27

RENGIA

BANKETĄ

kuris įvyks Sheraton-Towers viešbučio didžiojo salė, 505 N. Michigan Ave. Gros Bob Roberts 15-kos žmonių ir Clevelando Neo-Lithuanų kapelos.

Pradžia 7:30, vakarienė 8:30.

Billietus galima gauti ir vietos rezervuojamos iki gegužės mėn. 20 d. "Marginiuose" — 2511 W. 69 St., Marguty — 6755 So. Western Ave., Štangenbergo kraut. — 1447 So. 50 Ave., Cicero ir pas P. Vėbrą, telef. CR 7-2478, 2645 W. 18 St., Chicago 8, Illinois.

Detroito Mindaugo draugovės skautai Baltijos tunto dešimtmečio iškilmėse parodė savo sugebėjimus. J. Gaižučio nuotrauka

Detroito skautų vėliavos Baltijos tunto dešimtmečio iškilmėse.

J. Gaižučio nuotrauka